

“Wedergeboren tot een levende hoop”

Liturgiesuggesties:

Gezang 107: 1, 2, 3 en 4 of Gezang 219: 1-6 of Schriftberijming 33: 1 en 2

Psalm 138: 1 en 4

Handelingen 2: 1-13 of Johannes 21: 15-23

Psalm 89: 1 en 3 of Psalm 51: 5

1 Petrus 1: 1-12

Psalm 89: 6 en 7 of Psalm 56: 5 en 6 OB

Na verkondiging: Gezang 288: 1, 2, 3 en 4 of Schriftberijming 27: 1, 2, 3 en 4

Psalm 106: 1 en 2 of Psalm 42: 1 en 5 OB

Psalm 106: 21 en 22

*

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

In de vierde eeuw vóór Christus' geboorte ... leefde op Sicilië een koning. Die koning had aan het hof een man, die hij erg graag mocht.

De man heette Damocles.

Damocles mocht van zijn heer één dag koning zijn.

Dat leek iets geweldigs.

Maar het werd een verschrikking.

Want de koning bepaalde dat op die dag ... een zwaard boven het hoofd van Damocles moest hangen.

Een zwaard aan een dunne draad.

Elk ogenblik kon dat zwaard naar beneden komen.

Het zou Damocles doden.

Hij kon de dreiging van het zwaard ook niet ontlopen, want wáár hij ook heen ging ... overal volgde hem dat zwaard.

De schrijver Willem Frederik Hermans heeft dit beroemd geworden verhaal gebruikt voor zijn boek: De donkere kamer van Damocles.

In dat boek schetst Hermans het leven van een mens.

Een mens leeft ... als in een donkere kamer.

Maar z'n leven is nog erger dan dat van Damocles.

Want Damocles weet tenminste nog ... van welke kant de bedreiging op zijn leven komt. Van boven. Van dat zwaard.

Maar wij ... wij weten dat niet precies, wil Hermans zeggen.

Het gevaar, de bedreiging, kan aan alle kanten op de loer liggen.

We hebben geen houvast meer.

Alles is onzeker geworden.

Hermans schrijft: "De mens is een wezen dat gedooft moet worden en verblind.

Als zijn ogen werkelijk opengaan, ziet hij geen reden meer om te leven."

De vraag, broeders en zusters, jongens en meisjes, is ... moeten we Hermans niet gelijk geven?

De wereld waarin wij leven ... lijkt inderdaad op een donkere kamer:

- verscheurdheid in Joegoslavië;

- blijvende hongersnood in Somalië;

- rassenhaat in Zuid Afrika;

- een sekte in Amerika door brand vernietigd;

- ziekenhuizen vol met ongeneeslijk zieke mensen.

De wereld waarin wij leven lijkt inderdaad op een donkere kamer.

Overal is er de dreiging.

Overal sta je machteloos tegenover de macht van de dood.
Die macht hangt als een zwaard van Damocles boven ons hoofd.
Telkens slaat hij toe.
Hard en onverbiddelijk.
Heeft het leven nog zin?
Waar leven we nog voor?

Het antwoord dat we in de Bijbel lezen is duidelijk, heel duidelijk.
Ja, het leven heeft zin, want Jezus Christus heeft de machten overwonnen.
Inclusief de macht van de dood.
Hij is het Licht in de donkere kamer van ons leven.
Het is Goede Vrijdag en het is Pasen geweest.
We zijn bevrijd uit de macht van zonde en van dood.
We leven daarom niet meer voor onszelf.
We leven voor de God en Vader van onze Here Jezus Christus.
Hij heeft ons het nieuwe Leven gegeven.
Hij heeft ons doen wedergeboren worden tot een levende hoop.

*

Deze woorden, broeders en zusters, jongens en meisjes, schrijft de apostel Petrus in zijn eerste brief aan de christenen in bepaalde delen van Klein-Azië.
Het huidige Turkije.
Petrus schrijft aan christen-turken, zouden wij vandaag zeggen.
Hij schrijft hen geen droog en dor verhaal.
Nee, Petrus schrijft hen ... een brief.
Een brief voor eenvoudige mensen.
Niet alleen voor mannen, maar ook voor vrouwen en voor slaven en voor analfabeten.
Ze worden allemaal in deze brief genoemd.
Trouwens: Petrus zelf is ook maar van eenvoudige komaf.
Een visser uit Galilea, die zich verraadt door z'n Galilese tongval.
Een heel ander figuur dan Paulus.
Die heeft zwaar theologie gestudeerd.
Voor zulke knappe koppen is het vaak moeilijk zich eenvoudig uit te drukken.
In z'n tweede brief vertelt Petrus van mensen die klagen over die brieven van Paulus.
Daarin is één en ander moeilijk te verstaan, geeft Petrus toe.
Maar bij hem hoeft je daar niet bang voor te zijn.

Petrus schrijft op een eenvoudige manier aan eenvoudige mensen.
Wie dat waren?
Voor wie de brieven van Petrus bestemd waren?
Voor vreemdelingen, die in de verstrooiing zijn: in Pontus, Galatië, Cappadocië, Asia en Bitynië.
Dat zijn provincies in Klein Azië, Turkije dus.

Een aantal van die namen herinneren ons aan Handelingen 2: de Pinksterpreek van Petrus.
Even iets daarover: de mensen die op de eerste Pinksterdag de preek van Petrus hoorden, ... waren grotendeels mensen die niet in Jeruzalem of Palestina woonden.
Het waren joden en jodengenoten, die al van vader op zoon, in den vreemde, in de verstrooiing woonden.
Verreweg het grootste deel van de joden leefde toen al buiten het Heilige Land.

Het ligt, broeders en zusters, jongens en meisjes, dan ook voor de hand om verband te leggen met de hoorders van Petrus' preek op Pinksteren en de lezers van zijn beide brieven.

Op Pinksteren zijn de eerste contacten ontstaan: 3000 zielen worden op die ene dag toegevoegd.

Ze hebben het Woord van God aanvaard en hebben zich laten dopen.

En zo gingen ze na het Pinksterfeest weer terug naar het land waar ze woonden en het volk waartoe ze behoorden.

Ik neem aan dat ze heel wat te vertellen hadden.

In de verstrooiing. Als vreemdelingen.

Want in Jeruzalem voelden ze zich pas echt thuis!

*

Nu hebben die eerste christenen in de verstrooiing het niet gemakkelijk gehad.

Zeker in Klein Azië niet.

De tijd van christen-vervolgingen moet weliswaar nog aanbreken, maar ze hebben toch wel te lijden onder kleine plagerijen.

Van die speldenprikken.

Van boycot in eigen omgeving.

Ik kan me voorstellen dat hun familieleden en kennissen best wel vreemd hadden opgekeken.

't Is ook een ongelooflijk verhaal:

De Zoon van God, die - vanuit de hemel - naar de aarde komt om de mensen van God te vertellen.

Die wonderen doet, mensen geneest.

Die als een Messias door het beloofde land trekt, om uiteindelijk - even buiten de heilige stad Jeruzalem - als een misdadiger aan een kruis te sterven.

En wat nog ongeloofwaardiger klinkt:

Na zijn dood en zijn begraven zijn ... na drie dagen staat deze Jezus van Nazareth weer op uit de dood.

En dan zijn hemelvaart.

Op een lichte wolkenwagen ...

En het Pinksterfeest.

Nee, het zal voor christenen in die tijd niet gemakkelijk geweest zijn om hun verhaal in een grieks-romeinse wereld - vol goden en godenbeelden - kwijt te kunnen.

Petrus heeft ervan gehoord.

Hij heeft gemerkt in de brieven en verhalen ... dat ze daar in Klein Azië de moed wat laten zakken.

Op een goede dag zegt hij dan ook tegen Silas - z'n rechterhulp en secretaris: 'Neem perkament en pen en inkt, we moeten die broeders en zusters daar nodig een hart onder de riem steken.'

Daar dient nu deze brief voor.

Ter bemoediging, ter versterking van het geloof.

Niet alleen zij. Ook wij. ...

Want, broeders en zusters, jongens en meisjes, 't is soms zo donker om ons heen.

Waar wordt ons leven niet bedreigd?

We voelen ons toch soms bang en machteloos?

Tegenover mensen.

Speldenprikken: - Ga jij naar een kerk? - Zeg, wat geloof je eigenlijk? - Die God van jullie, die laat dat toch maar allemaal toe, al die ellende in de wereld.

Machteloos. Tegenover mensen.

Maar ook tegenover de macht van de dood.

Heeft het leven nog wel zin?...
Ja, schrijft Petrus ... want er is hoop!

*

"Geloofd zij de God en Vader van onze Here Jezus Christus, die ons ... heeft doen wedergeboren tot een levende hoop."

Dat is, broeders en zusters, jongens en meisjes, de hoofdzin van onze tekst.

"God heeft ons doen wedergeboren worden, tot een levende hoop."

Hoop! Dat woord springt er uit.

Nu is in de Bijbel hoop altijd ... hoop-op-iets-goeds.

Hoop op een betere tijd.

Hoop - las ik ergens - betekent in de Bijbel het reikhalzend verlangen van de moeder die uitziert naar de geboorte van haar kind.

Of het vertrouwen van de schipper dat er een anker aan de kabel zit, omdat hij het al voelde trekken.

Hoop. Vertrouwen. Verwachting.

"God heeft ons doen wedergeboren worden, tot een levende hoop."

Een levende hoop.

Christenen zijn mensen die iets hebben te verwachten.

Iets goeds. Iets heerlijk. Iets prachtigs.

En omdat ze iets goeds hebben te verwachten is hun leven daar ook door bepaald.

Christenen zijn niet van die doem-denkers, die alles maar zwart zien, geen licht in het donker.

Christenen zijn mensen vol hoop.

Een levende hoop.

Hoe ze dat hebben gekregen? Hoe ze zo zijn geworden?

God heeft hen doen wedergeboren worden.

Wedergeboren worden? Wat is dat?

- Dat is dat God een nieuw begin met je maakt.

- Dat God een ander mens van je maakt.

- Dat je een mens wordt die verder kijkt dan dood en graf.

Want, broeders en zusters, jongens en meisjes, het is Pasen geweest.

Pasen: Opstanding van Jezus Christus.

Door de opstanding van Jezus Christus uit de doden heeft God ons doen wedergeboren worden, tot een levende hoop.

Omdat Jezus Christus uit de doden is opgestaan is er hoop.

Een levende hoop.

Daarin verschillen mensen die geloven van mensen die niet geloven.

Mensen die niet geloven zeggen: Dood is dood.

Met het sterven houdt alles op. Je moet dus zien ... dat je van dit leven maakt wat je maken kunt.

Pluk de dag en geniet van het leven.

Mag je als christen dan niet genieten van het leven?

Of je dat mag!

De Bijbel geeft talloze voorbeelden dat mensen - die in God geloven - door Hem rijk gezegend werden.

Geniet maar van het leven.

Maar ... bedenk wel dat er nog een ander leven komt.

Een leven met God en met Christus.

Een leven ná en achter de dood.

Een eeuwig leven.

Wie, broeders en zusters, jongens en meisjes, geen hoop heeft, heeft geen toekomst, heeft geen leven.
Die is - schrijft de andere apostel - de beklagenswaardigste van alle mensen.
Doordat Jezus Christus uit de doden is opgestaan ... is er hoop, is er een levende hoop.

*

De apostel Petrus zegt nog veel meer over die levende hoop.
Het is ... "een onvergankelijke, onbevleete en onverwelkelijke erfenis, het is ... de zaligheid."
Dat is dus de inhoud van de hoop die christenen mogen hebben.
Dat is hun vertrouwen, hun verwachting.
Ook Petrus blijft dus niet staan voor de grens van dood en leven.
Hij kijkt er achter. Hij kijkt er overheen.
Er wacht voor mensen die in Jezus Christus een geweldige erfenis te wachten.

We staan, broeders en zusters, jongens en meisjes, om het met andere woorden te zeggen ...
We staan bij God in het testament.
Dat testament is in goede handen.
Niemand kan er nog aankomen voordat de laatste tijd - Gods tijd - is aangebroken.
Dan kunnen de erfgenamen de erfenis in ontvangst nemen.
Petrus schrijft dat in de hemelen onze erfenis is weggelegd en voor ons bewaard wordt.
Zoals een kostbaar gouden horloge van grootvader in de brandkast van de notaris.
Of zoals de kroonjuwelen van de engelse koningin in de Tower van Londen worden bewaakt.
Want er zijn rovers en dieven, die - als ze hun kans krijgen - hun slag proberen te slaan.

De erfenis in de hemelen wordt voor de erfgenamen bewaard.
Bewaakt staat er eigenlijk: "In de kracht van God."
Dus ... door God zelf.
Daar in de hemelen is het veilig voor de grijpgrage handen de duivel.

"Een onvergankelijke, onbevleete en onverwelkelijke erfenis ..."
Het is een erfenis die niet vergaat: Onvergankelijk.
Er is bovendien geen spatje roest of smerigheid op te ontdekken: Onbevleekt.
En ... onverwelkelijk: Dat doen bloemen, verwelken, slap hangen, naar het einde toe gaan.
Niets van dat alles.
God zelf zal er voor zorgen dat de erfenis in dezelfde staat blijft als toen ze - door de opstanding van Jezus Christus uit de doden - in de hemelen voor de erfgenamen werd weggelegd.

*

Want daar draait natuurlijk alles om: Om de opstanding van Jezus Christus.
Door zijn opstanding uit de doden is - voor mensen die geloven - die heerlijke toekomst weggelegd.
Mensen die geloven ... hebben hoop! Een levende hoop!
De dood kon voor God - na Goede Vrijdag, toen Jezus Christus zijn leven voor zondaren gaf ...

De dood kon voor God na Goede Vrijdag niet meer het laatste woord hebben.
Hij aanvaardde het offer van zijn Zoon.
Door de opstanding van Jezus Christus heeft God laten zien ... hoe groot zijn
barmhartigheid voor ons, mensen is.

Barmhartigheid!

Dat is een woord dat te maken heeft met het diepste van je wezen, van je mens-zijn.
Barmhartigheid ... in de taal van de Bijbel heeft dat als achtergrond de moeder, die
haar baby verzorgt en vertroetelt al voor de geboorte.

Letterlijk betekent barmhartigheid: - baarmoeder, moederschoot.

Barmhartigheid dat is ... de verbondenheid met datgene wat hulp nodig heeft:
- erbarmen, medelijden, ontferming en ontroering.

Het komt dicht bij het bekende woord: genade.

God, schrijft de andere apostel Paulus, is de Vader der barmhartigheden (2
Korinthiërs 1: 3).

God is zo bewogen, zo betrokken - tot in het diepste van zijn goddelijk Wezen - met
zijn kinderen hier op aarde.

Hij laat - als Vader der barmhartigheden (dat is zelfs in het meervoud) zijn kinderen
nooit of te nimmer in de steek.

Hoe bont ze het ook maken.

Altijd weer ontfermt Hij Zich over hen.

Het zijn en blijven Zijn kinderen.

*

Zo heeft God Zelf - naar zijn grote barmhartigheid - zijn eigen Zoon naar deze wereld
gezonden.

Hij heeft Hem aan het kruis laten spijkeren.

Hij heeft Hem laten sterven.

Moet u zich eens indenken wat dat voor Hem heeft moeten betekenen.

Maar God wilde niet dat u en jij en ik verloren zouden gaan.

Daarom gaf Hij - de Vader - zijn Zoon, Jezus Christus.

Zijn zorg, zijn liefde, zijn barmhartigheid, broeders en zusters, jongens en meisjes,
worden zichtbaar op de Paasmorgen.

Door zijn opstanding uit de doden ... maakt God een nieuw begin.

Uit de doden. Uit het dodenrijk.

Jezus Christus als Eersteling. Verder nog niet.

De dood blijft nog de laatste vijand.

Hij kan ons nog veel kwaad doen.

We lezen het dagelijks in de krant.

We zien het om ons heen.

Maar onze levende Heer legt zijn doorboorde handen op ons en zegt: "Vrees niet, Ik
ben dood geweest, en zie, Ik ben levend tot in alle eeuwigheden, en Ik heb de
sleutels van de dood en van het dodenrijk." (Openbaring 1:17,18).

De sleutels: Om daarmee op de jongste dag ... de graven te openen en de doden
weer tot leven te roepen.

"Vrees niet ..."

*

Wie, broeders en zusters, jongens en meisjes, gelooft in Jezus Christus, die uit de
doden is opgestaan, mag die grote toekomst verwachten.

Die heeft een levende hoop.

Die klemt zich niet vast aan een vrome wensdroom, aan een strohalm, aan wat er misschien dwars door alle ellende heen toch nog zou kunnen gebeuren of misschien nog zou kunnen veranderen.

Die klemt zich vast aan wat er gebeurd is en wat alles veranderd hééft:

De opstanding van Jezus Christus.

Die hoop doet leven.

Omdat Hij, die Ene, uit de doden is opgestaan, zullen straks - als het grote feest begint - allen die met Hem verbonden zijn ... opstaan.

Omdat het graf van Jezus openging en Hij triomfantelijk naar buiten kwam ... zullen straks de graven openbreken en zal de dood zijn prooi terug moeten geven.

Omdat God met Pasen JA gezegd heeft tegen Jezus en de zijnen, zullen allen die Jezus volgen ... straks met Hem leven op de nieuwe aarde!

Wij zien, broeders en zusters, jongens en meisjes, er vol verlangen naar uit.

Onze hoop doet leven. Het zal echt gebeuren omdat Jezus werkelijk is opgestaan.

Elke dag komt die toekomst dichterbij.

Het mag uw, het mag jouw toekomst worden.

Laat je dan door de Here Jezus Christus meenemen daar naar toe!

*

Geloven is een spannende zaak.

We leven in de tijd tussen opstanding en wederkomst.

Een spannende tijd. Een gespannen tijd.

Eens komt Jezus Christus weer.

Het grote einddoel is in zicht: Ons heil komt stralend aan het licht.

Geloofd zij de God en Vader van onze Here Jezus Christus. Halleluja.

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 9 mei 1993

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen.!